

MUZEUL NAȚIONAL
AL HĂRȚILOR
ȘI CĂRȚII VECHI

Raport de activitate - anul 2017

Muzeul Național al Hărților și Cărții Vechi s-a deschis pentru public în anul 2003, în urma donării către stat a colecției de hărți a familiei Daniela și Adrian Năstase.

Patrimoniul muzeului este constituit din peste 1000 de lucrări realizate în perioada secolelor XVI – XX și reprezintă atât hărți ale regiunilor locuite de români și de strămoșii lor cât și ale continentelor, hărți astronomice

și planuri de oraș. Din patrimoniul muzeului mai fac parte lucrări de grafică cu subiecte diverse: peisaje, portrete, vedute. Colecția principală a aparținut familiei prof. dr. Adrian Năstase; de altfel, deschiderea acestui muzeu se datorează tot eforturilor acestor generoși donatori.

De-a lungul timpului, colecției principale i s-au adăugat și alte donații de hărți și lucrări de grafică, prezente de asemenea în expunere; amintim donația Băncii Comerciale Române (BCR), a dlui Ion Hidegcuti sau a dlui profesor Ioan Ciortan.

Muzeul este găzduit într-o clădire construită în anii 1920 într-un stil care combină elemente arhitecturale de inspirație gotică – arcele frânte, cu cele de inspirație mediteraneană – loggiile, ce amintesc de vilele venețiene de secol XV. Imobilul se află pe strada Londra și este inclus în patrimoniu, clasa B.

Cu ocazia deschiderii muzeului, pentru a reflecta noua destinație a imobilului, plafoanele au fost decorate cu reprezentări inspirate din mitologie și hărți astronomice, iar vitraliile realizate cu aceeași ocazie imaginează diverse reprezentări heraldice și cartografice.

Clădirea și decorația sa contribuie la crearea unei ambianțe intime și a unei atmosfere potrivite pentru studierea hărților expuse.

Din anul 2017 muzeul este membru al Rețelei Naționale a Muzeelor din România (RNMR).

Structura organizatorică și personalul

Muzeul a funcționat în anul 2017 cu un număr de 14 posturi dintre care: 2 posturi de conducere și 12 posturi de execuție, grupate în 4 compartimente.

În prima jumătate a anului, muzeul a funcționat cu un număr de 6 posturi de execuție, și 2 posturi de conducere, în urma vacanțării la începutul anului a 3 posturi de muzeograf.

În urma organizării concursurilor de ocupare a posturilor vacante din lunile iulie și august muzeul a funcționat, în a doua jumătate a anului, cu un număr de 9 posturi de execuție și 2 posturi de conducere.

În cursul anului au fost demarate procedurile de actualizare a ROF (Regulamentul de Organizare și Funcționare) pentru a se putea asigura o mai bună desfășurare a activității instituției și completarea unor sarcini noi în cadrul compartimentelor, în conformitate cu legea; s-a creat astfel un post de consilier juridic și au fost definite sarcinile pentru educație muzeală și achiziții.

Vizitatori

În anul 2017 numărul de vizitatori a crescut cu 80.54% față de anul 2016, respectiv a fost vizitat de 6.651 de persoane care au participat la activitățile desfășurate de muzeu: expoziții, ateliere, activități pentru școli, pentru familii.

Pagina de Facebook a muzeului are peste 12000 de prieteni iar cea de Instagram, deschisă în luna mai 2017, 190 de urmăritori.

Activitățile Muzeului au vizat atragerea grupurilor țintă, conform planului de management în curs: pe de o parte specialiști din zona de cartografie, istorie și geografie și a celor interesați de acest subiect și, pe de o altă parte, comunitatea locală extinsă, ce vizează adulții, familiile cu copii, școli și grădinițe, instituții care funcționează într-un vast perimetru.

Cercetarea și valorificarea patrimoniului

Au fost inițiate colaborări pe teme de cercetare cu Muzeul Național de Istorie a României, Biblioteca Academiei Române, Muzeul Municipiului București.

Au fost cercetate de către specialiștii muzeului cca. 100 de lucrări cartografice din cadrul altor instituții cu care muzeul a colaborat. De asemenea, au fost cercetate peste 80 de lucrări din patrimoniu la care s-au revizuit și fișele analitice de evidență. Cercetarea s-a efectuat în diverse scopuri: realizarea viitorului album *Descriptio Transylvaniae*, aplicații mobile, realizarea noului site al muzeului, conferințele și evenimentele MNHCV precum și alte acțiuni de valorificare a patrimoniului.

Au fost întreprinse activități de cercetare, documentare și expertizare pentru realizarea fișelor de clasare (Fond și Tezaur).

Conservare, clasare, restaurare

Conservare:

A fost elaborată Procedura de Conservare din cadrul MNHCV. S-au elaborat rapoarte în care s-au prezentat diverse aspecte referitoare la starea de conservare a patrimoniului și a spațiilor de expunere și depozitare, cu analiză detaliată și sugestii.

Microclimatul din spațiile de expunere și depozitare a fost monitorizat în permanență pentru a se identifica variațiile existente și factorii implicați și pentru elaborarea unui studiu de microclimat pe anul 2017.

S-au demarat o serie de acțiuni de conservare și păstrare a patrimoniului pe criterii științifice, conform normelor în vigoare:

- A fost elaborat un plan de reamenajare a spațiilor de expunere, depozitare și conservare. A fost identificat un alt spațiu destinat depozitării, renovat, dotat cu rafturi de depozitare adecvate și monitorizat pentru stabilirea valorilor de microclimat existente. O bună parte din patrimoniul păstrat în depozitul vechi și expunere a fost relocalat în noul depozit, în condiții specifice de conservare.
- S-au achiziționat materiale de conservare necesare pentru înrămarea, păstrarea și manipularea lucrărilor: mape, cartoane cu Ph neutru, foiță japoneză, mănuși, etc. Aproximativ 200 de lucrări au fost demontate din sistemele de înrămare în vederea scanării. La o bună parte dintre acestea s-au înlocuit cartoanele acide cu materiale neutre și s-au fixat prin cleme, pe verso, pentru a se asigura un mediu optim și accesibilitatea la obiect, pentru fișare și studiu.
- S-au demarat acțiuni de reamenajare a spațiilor de expunere: renovarea completă a două săli și instalarea a patru panouri de prezentare și trei panouri portante cu texte explicative. De asemenea, s-a schimbat sistemul de expunere, prin montarea de simeze și etalarea lucrărilor prin două puncte de prindere; sistemul de iluminare a fost în mare parte schimbat, becurile spot fiind înlocuite cu led-uri cu lumină albă, rece.

S-au reamenajat două săli din cadrul expunerii permanente a muzeului, astfel încât conținutul acestora să fie în concordanță cu tematica indicată pe panourile de prezentare.

Pentru siguranța patrimoniului, s-au achiziționat și schimbat ramele unor lucrări.

- **Restaurare**

S-a urmărit cu atenție starea de conservare a lucrărilor din patrimoniu și, în funcție de problemele constatate și gradul de urgență al acestora, s-au demarat măsuri specifice de conservare pentru cinci dintre aceste lucrări. De asemenea, s-au făcut propuneri de restaurare a 10 lucrări la care s-au constatat degradări accentuate.

anou din cadrul expunerii permanente. Stânga – luna decembrie 2016, dreapta – după curățare și reamenajare, luna mai 2017

Imagini din noul depozit. Stânga – sertar pentru depozitarea lucrărilor în plan orizontal, dreapta – rastele de depozitare a ramelor

- **Clasare**

S-au elaborat 35 de dosare de clasare a bunurilor culturale. Dintre acestea, au fost transmise spre aprobare 6 dosare de clasare a patrimoniului în categoria juridică *Tezaur* și 14 dosare în categoria *Fond*.

Evidența patrimoniului

Creșterea patrimoniului cu obiecte provenite din donații pe parcursul anului 2017:

- S-au inventariat în arhiva documentară 179 de cărți / material bibliografic, primite ca donație.
- Tot spre donație au fost oferite muzeului: 46 de broșuri cartografice, un atlas, o hartă și un teodolit.
- Au fost oferite în custodie două cărți de sec. XVIII, pentru a fi prezentate în cadrul expunerii pe o perioadă de 12 luni.

Totodată, au fost retrase din expunere și restituite 15 lucrări aflate în custodie, la cererea proprietarului acestora.

Realizarea unei baze de date cu evidența tuturor fotografiilor/scanurilor după lucrările pe care muzeul le deține și identificarea și arhivarea acestora după numărul de inventar. La această arhivă s-au adăugat 180 de scanări efectuate în 2017.

Totodată, s-a organizat o bază de date cu materiale documentare din diverse surse, folosite la realizarea fișelor pentru viitorul album *Descriptio Transylvaniae* și la prezentarea patrimoniului în multiple scopuri, activități și evenimente.

Expoziții temporare

1. Expoziția *C`Arte și cultură națională. Cele mai Frumoase Cărți din România (2012 – 2016)*, 15 ianuarie – 19 februarie 2017;

Proiectul a fost organizat în parteneriat cu *Asociația pentru Performanță și Cultură*, pentru a promova valorile culturale naționale contemporane, în contextul sărbătoririi Zilei Culturii Naționale. Expoziția de design de carte a prezentat o selecție de titluri nominalizate sau premiate în cadrul concursului național de design de carte, edițiile 2012 – 2016. Selecția a inclus realizări ale artiștilor și specialiștilor din domeniu, care se raportează la aspecte specifice ale culturii și spațiului românesc prin ilustrație, texte, autori prezentați, de la cărți despre istoria artei și culturii (*Tzara. Dada. Etc.*), la cărți pentru copii (*Povești din calendar*), albume (*Maramureșul meu*) sau la cărți de autor (*Praf de zâne*).

În cadrul expoziției au avut loc mai multe evenimente la care au participat peste 255 de persoane:

- 4 ateliere pentru familii cu copii de 7 - 10 ani, susținute de *Asociația Da'DeCe* în zilele de 28 ianuarie, 4, 11 și 18 februarie; atelierele au constat în discuții și activități pentru copii, în compania unor autori și ilustratori de carte pentru copii;
- lansarea numărului 10 al revistei pentru copii *Ghidul pozneț de cultură* (29 ianuarie) - ateliere creative pentru copii de 7 - 12 ani, susținute de *Asociația Câte-n lună și-n mansardă*;
- Evenimentul *Cartea cu poze* (11 februarie) - o întâlnire a publicului cu specialiști din domeniul cărții și al ilustrației de carte pentru copii, moderată de Cosmina Chituc, la care au participat Victoria Pătrașcu, Iulia Iordan (scriitori), Roxana Jeler (editor), Cristiana Radu, (ilustrator);
- Evenimentul *Carte de art-ist / comunitate* (19 februarie) - întâlnire profesională cu artiști și curatori implicați în realizarea cărților de artist. A fost moderată de Matei Câlția și au participat artiști, fotografi, ilustratori, dintre care amintim: Nicu Ilfoveanu, Mihai Barabancea, Cristiana Radu.

2. Expoziția *De-A Cele Mai Frumoase Cărți pentru copii*, 23 februarie – 26 martie 2017

Expoziția a fost organizată în parteneriat cu *Asociația pentru Performanță și Cultură* și a prezentat o selecție de titluri înscrise la concursul național de design de carte *Cele Mai Frumoase Cărți din România*, de-a lungul celor cinci ediții. Au fost aduse în fața publicului cărți pentru copii ale unor autori clasici (Ion Creangă, Petre Ispirescu etc.) sau contemporani (Florin Bican, Adina Rosseti etc.); pe lângă acestea s-au regăsit și cărți ce au amintit adulților de propria copilărie sau tinerețe, repere ale deceniilor trecute filtrate cu ironie și umor de sensibilitatea artiștilor autori (400 + Reclame fără capitalism, Ro-Archive, ABC 80 etc.). Expoziția a făcut parte din proiectul *Cele Mai Frumoase Cărți din România itinerante în 2017*, proiect cultural co – finanțat de Administrația Fondului Cultural Național.

În cadrul expoziției au avut loc:

- un program educativ organizat de asociația *Da`De Ce*, adresat familiilor cu copii de 7 – 10 ani și susținut de scriitoarea Adina Rosetti (25 februarie) și un *Atelier de născocit povești* cu Victoria Pătrașcu, organizat de asociația *Câte-n lună și-n mansardă* (26 martie).
- întâlnirea profesională *Carte de artist. Do it yourself!*, moderată de Matei Câlția (19 martie). Profesioniști din domeniul cărții au discutat despre provocările producției de carte în tiraj limitat, în regie proprie, despre cartea de artist, despre proiectele personale aflate în derulare.

3. Expoziția *Istorie vizuale în jurul lumii. De la hartă la artă*, 12 aprilie – 12 mai 2017

Expoziția a prezentat o serie de hărți pictate pe piele preparată după o rețetă a artistului italian Leonardo da Vinci și realizate de artista Vali Irina Ciobanu.

Prin tehnica renescentistă a picturii pe piele, artista și-a propus să aducă la viață povești țesute în jurul unor hărți din vremea descoperirilor geografice, hărți pe care le-a

reinventat, inspirându-se din legende sau credințe vechi.

Expunerea a cuprins și o serie de schițe pregătitoare și hărți din patrimoniul MNHCV, în dorința de a exemplifica drumul parcurs de artist de la sursa de inspirație la lucrarea finală.

4. Expoziția *hARTA și TERITORIILE. Cărți bibliofile și cărți de artist*, 20 – 28 mai 2017

Proiectul a fost inițiat de editura pariziană de carte bibliofilă *Transignum* și realizat cu sprijinul *Institutului Francez din București*. Au fost expuse cărți de artist din colecția *A(r)tlas*, care au în comun interesul autorilor lor pentru cartografie sub toate formele ei, studiind-o, folosind-o, (re)inventând-o.

În preambulul expoziției, pe 19 mai, avut loc o întâlnire cu artista și co-organizatoarea expoziției,

Ghislaine Escande, care a prezentat o selecție de titluri cu orientare „cartografică” din catalogul editurii. Prin exemplul colaborării sale de lungă durată în jurul a trei cărți cu scriitorul Gilbert Lascault, ea a subliniat spiritul de dialog între artiști vizuali și scriitori / poeți care stă la baza liniei editoriale stabilite de Wanda Mihuleac încă de la primele apariții ale editurii *Transignum*.

5. Expoziția *Alfabetul chirilic – fonturi chirilice autentice utilizate în tipografia modernă*, 25 mai – 11 iunie 2017

Expoziția realizată în parteneriat cu Ambasada Republicii Bulgaria în România a adus în fața publicului o serie de panouri ce reprezintă semnele alfabetului chirilic, tratate în manieră contemporană.

Pe lângă rolul său primar, acela de comunicare în scris, alfabetul are o dimensiune artistică, estetică ce oferă posibilitatea interacțiunii și schimbului de idei prin percepții abstracte. În cadrul expoziției, fonturile chirilice moderne au fost corelate cu monumente epigrafice din tradiția scrierii bulgare, ceea ce a îmbogățit prezentarea acestora și a stârnit imaginația privitorilor.

6. Expoziția *H+ARTA CONTEMPORANĂ*, 16 iunie - 16 iulie 2017

Această inedită expoziție a prezentat lucrări realizate de elevi ai clasei a X-a de la Liceul de Arte Plastice „Nicolae Tonitza” și a constituit produsul final al proiectului „Tonitza la Muzeul Hărților” inițiat de muzeu în colaborare cu Liceul Tonitza în luna aprilie 2017.

Bazat pe conceptul de co-creativitate, proiectul a propus liceenilor întâlniri moderate de Valentina Iancu (curator) și Aurora Kiraly (artist vizual), în care s-a discutat despre profesia de curator, despre patrimoniu, despre cum acesta poate fi utilizat ca sursă de inspirație de către artiștii contemporani și despre cum se pot raporta la el.

În pregătirea expoziției tot liceenii au fost cei care au ales și au votat titlul expoziției, au gândit modul de promovare și panotare a expoziției, au oferit feed-back, în cadrul unei munci de echipă în care cele două coordonatoare au avut rolul de facilitatori și moderatori.

Au expus elevii: Ana Cristiana Anghel, Elena Cristina Bacarjieff, Daria Irina Dobrescu, Ana Lupu, Gabriela Nicu, Matei Siminic, Nicolae Theodor, Mara Verhoogt.

7. Expoziția *O selecție de gravuri contemporani*, 27 iulie – 3 septembrie 2017

Cele 34 de lucrări prezente în expoziție au adus în atenția publicului diferite tehnici de gravură, precum xilogravura, litografia și acvaforte. Tehnicile contemporane le oferă artiștilor nebănuite posibilități de a folosi materialele și procesele de gravură, de la cele tradiționale și până la gravura digitală și la imaginile realizate pe computer.

Expoziția a inclus lucrări de gravură semnate de 11 artiști americani : James Reed, Alexandra Eckhardt, Joel Beckwith, Ann Chernow, Andre Junget, Ben Ferguson, Dale Bradley, Joanna Dickey, Lyell Castonguay,

Nomi Silverman, Andrew Murdoch. A fost realizată în colaborare cu *Blue Hill Art Center din New York*.

8. Expoziția ABC - DARE. Selecție de abecedare din Franța, România și Suedia, 6 – 22 octombrie 2017

Expoziția a fost realizată în parteneriat cu *Asociația pentru Performanță și Cultură*, cu sprijinul a trei curatori: Valentine Gigaudaut, Dinu Dumbrăvician și Arina Stoenescu. Aceștia au selectat o serie de cărți, manuale și auxiliare curriculare, reunite într-o mică expoziție ce a permis publicului să se familiarizeze, să compare și să analizeze propuneri editoriale din cele trei țări. Expoziția a făcut parte din proiectul *Cele Mai Frumoase Cărți din România itinerante în 2017*, proiect cultural co – finanțat de Administrația Fondului Cultural Național.

În cadrul expoziției au avut loc următoarele evenimente:

- Întâlnire cu cei 3 curatori, în deschiderea expoziției (6 octombrie); la discuții au participat designeri, ilustratori, editori, profesori, învățători, artiști, scriitori. Întâlnirea a prilejuit un foarte necesar schimb de experiență, și prilejul de a afla perspectivele suedeze și franceze asupra abecedarelor;
- ***Text și imagine în manualele școlare*** (12 octombrie); întâlnirea a fost organizată în parteneriat cu asociația *MetruCub - resurse pentru cultură*, în cadrul seriei *Susține cultura în educație*. S-a

discutat despre publicul țintă al manualelor, cui se adresează și cui ar trebui să se adreseze manualele, despre criteriile de evaluare ale manualelor, dar și despre rolul designerului în realizarea acestora. La întâlnire au participat designeri, ilustratori, editori, profesori, învățători, artiști, scriitori, printre care Roxana Jeler, Ana Maria Ștefan, Dinu

Dumbrăvician, Raluca Iacob, Victoria Pătrașcu;

- ***Să slăriești corect! Katia Pascariu în expoziția Abc-Dare*** (18 octombrie), performance participativ cu actrița Katia Pascariu; lectura unor texte din abecedare, jocurile de litere și cuvinte au făcut dovada umorului mai mult sau mai puțin involuntar prezent în manuale.

9. Expoziția *Cele Mai Frumoase Cărți din România Ediția 2017*, 25 octombrie – 12 noiembrie 2017 / 19 noiembrie 2017;

Expoziția a fost realizată în parteneriat cu *Asociația pentru Performanță și Cultură*, care organizează concursul *Cele Mai Frumoase Cărți din România*, unicul proiect cultural din România destinat designului de carte.

Câștigătorii acestei ediții au fost desemnați printr-o expoziție spectacol, care a propus publicului o experiență interactivă cu cărțile obiect. Au fost prezentate toate cele 50 de titluri finaliste ale concursului național de design de carte.

Conceptul evenimentului a fost propus de Adina Pașca, președintele Asociației pentru Performanță și Cultură, și dezvoltat de Cătălina Gubandru, artist independent, coregraf/dansator profesionist și performer. Expoziția a făcut parte din proiectul *Cele Mai Frumoase Cărți concurs național de design de carte 2017*, proiect cultural co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național.

În cadrul expoziției au avut loc alte 4 reprezentații ale acestui performance.

10. Expoziția *Japonia, file de atlas. Hărți nipone din secolul XIX*, 23 noiembrie – 24 decembrie 2017 / 14 ianuarie 2018

Au fost prezentate hărți (reproduceri) din colecția Autorității de Informații Geospațiale a Japoniei (GSI), instituție care, sub diverse denumiri, realizează de mai bine de un secol și jumătate cartografierea teritoriului național. Selecția a cuprins hărți ale vechilor provincii și prefecturi din arhipelagul nipon, hărți ale orașului Tokyo și împrejurimilor sale, hărți ale Japoniei realizate de cartografi europeni, hărți aflate în colecția muzeului și în colecția Ovidiu Morar.

Toate hărțile au fost expuse în premieră în România și reprezintă surse de informații utile pentru cei pasionați.

Expoziția a fost organizată de Ambasada Japoniei în România și Muzeul Național al Hărților și Cărții Vechi, în colaborare cu Autoritatea de Informații Geospațiale din Japonia.

În spațiul **Galeriei Penda** al MNHCV au fost organizate trei expoziții de artă plastică: **Despins din decor** (7 – 20 februarie 2017), **Amintiri din copilăria mea** (23 martie - 23 aprilie 2017) și **Paula Vlădescu - Umbre Citadine** (9 - 16 iunie 2017).

Programe și servicii oferite publicului

Activități pentru publicul adult

Cartografii sonore. Concertele MNHCV

Conceptul acestui eveniment vizează atragerea publicului adult și propune o perspectivă inedită asupra hărților, tineri interpreți fiind invitați să se raporteze muzical la o hartă – vedetă, a cărei poveste este adusă lunar în atenția publicului.

Proiectul a debutat în 2017 și a reunit 6 evenimente (28 februarie, 28 martie, 25 aprilie, 30 mai, 31

octombrie, 28 noiembrie), desfășurate în formula prelegere și concert, cu un mare succes la public.

Acest proiect este dezvoltat de Muzeul Național al Hărților și Cărții Vechi în parteneriat cu Uniunea de Creație Interpretativă a Muzicienilor din România (UCIMR).

Atlas. Conferințele MNHCV

Conferințele reprezintă un alt proiect inițiat de muzeu în anul 2017. Acestea se adresează deopotrivă specialiștilor în cartografie, bibliofilie, istoricilor, cercetătorilor, dar și publicului general interesat de tematica propusă. Sunt aduse în discuție subiecte interesante din domenii precum cartografia, istoria, istoria artei .

Prima conferință, *Memoria Romei. Amprenta trecutului în documente cartografice ale Imperiului Roman Târziu*, a fost susținută de istoricul dr. Silviu Anghel pe data de 12 decembrie 2017.

A fost pus în discuție unul dintre cele mai importante documente cartografice romane, *Tabula Peutingeriana*; aceasta este în unele privințe mai grăitoare pentru situația secolelor anterioare decât pentru prezentul epocii. Prelegerea și-a propus să identifice aceste aspecte și să analizeze modalitățile în care ele au fost până acum cercetate.

De asemenea, la cerere au fost realizate 37 de ghidaje la care au participat 398 de persoane.

Programe pentru copii

Echipa MNHCV își propune să transforme muzeul într-un mediu de învățare, care face legătura între patrimoniu și vizitatori. De aceea, în colaborare cu asociațiile partenere (*Artelier D*, *Asociația Learning by Teaching*, *Asociația pentru Dezvoltare și Mediu ADEMED*), muzeul propune o gamă de activități educative pentru copii și tineri. În anul 2017, în jur de 1500 de vizitatori au participat la acest gen de activități.

Programele pentru familii sunt organizate la sfârșit de săptămână și se adresează copiilor de diferite vârste, însoțiți de părinți. Pentru toți membrii familiei, ele reprezintă ocazia de a petrece împreună timp de calitate, de a descoperi, de a lucra și de a învăța împreună la muzeu, într-o atmosferă relaxată și prietenoasă.

Programele educative pentru școli și grădinițe sunt concepute pentru a răspunde nevoilor copiilor și cadrelor didactice însoțitoare și urmează programa școlară în vigoare. De altfel, scopul acestor activități este acela de a completa într-un mod inedit informația primită la clasă.

Programele abordează diverse teme și se adresează mai multor categorii de vârstă. Sunt compuse dintr-o parte teoretică și una practică; partea teoretică presupune vizitarea muzeului și staționarea pe pernuțe pentru discuții în fața câtorva lucrări, iar partea practică se desfășoară tot în muzeu, într-un spațiu special amenajat, permițând fixarea într-un mod creativ a noilor

cunoștințe.

Pe parcursul anului 2017 la muzeu s-au organizat 44 de programe educative pentru școli, grădinițe și familii la care au participat în jur de 1000 de copii.

Trasee educative

Traseele educative reprezintă o metodă de educație muzeală ce se adresează tuturor vizitatorilor, fără a presupune asistența unui educator muzeal. Traseele educative se realizează pe cont propriu de către fiecare grup care le solicită la intrarea în muzeu și nu presupun costuri suplimentare.

Pe parcursul anului 2017 copiii și cadrele didactice din ciclul primar și gimnazial au beneficiat, la cerere, în perioada săptămânii *Școala Altfel*, de trasee educative de tip căutare de comori, care au prezentat cele mai importante hărți expuse în muzeu.

În luna decembrie 2017, MNHCV a dezvoltat în colaborare cu *Asociația Da`DeCe* un traseu pentru copiii de 7 - 12 ani, care transformă vizita în muzeu într-o experiență interactivă, amuzantă și educativă. Traseul intitulat *Pirați pe Marea Timpului* este gratuit, disponibil on line și în variantă tipărită la sediul muzeului. Acest traseu propune învățarea prin joc și transformă vizita la muzeu într-o experiență educativă și interactivă pentru copii.

Evenimente speciale

Noaptea Muzeelor 2017

Cu ocazia *Noptii Muzeelor*, MNHCV a găzduit cafeneaua - lounge a evenimentului, în perioada 15 - 20 mai. Muzeul a fost vizitat în regim de gratuitate, în intervalul 18.00 - 1.00.

Pe lângă vizitarea expunerii permanente și a expoziției temporare de cărți de artist **A(r)tlas**, publicul a fost invitat să participe la un concert de chitară clasică și la un concert de jazz, organizate în parteneriat cu *Uniunea de Creație Interpretativă a Muzicienilor din România (UCIMR)*. Copiii au participat la o vânătoare de indicii și la ateliere de confecționat busole și hărți ale mirodeniilor, organizate în parteneriat cu *Asociația Learning by Teaching*.

Cu ocazia *Noptii Muzeelor*, MNHCV a fost vizitat de peste 1800 de persoane.

Întâlnirile "Cultura în educație"

În colaborare cu Asociația MetruCub – resurse pentru cultură, în cadrul proiectului "Parteneri edu-creativi 2017", la muzeu au avut loc trei întâlniri între cadrele didactice și reprezentanți ai sectorului cultural. Temele întâlnirilor au fost *Școala Altfel tot anul ... prin cultură*, *Copii scriu povești* și *Text și imagine în manualele școlare*.

Întâlnirile Cultura în educație sunt deja cunoscute celor activi sau interesați de zona de intersecție între domeniul educației și cel cultural și se bucură de un succes din ce în ce mai mare.

Spații Vii #atlas, intervenție performativă

Spații Vii #atlas este titlul evenimentului desfășurat pe 28 septembrie la MNHCV, care a îmbinat coregrafia, proiecțiile video, muzica și instalația, plecând de la conceptul hărții ca obiect și reprezentare a memoriei, dar și a viitorului. Intervenția performativă s-a bazat pe diagrama lui Voronoi, o metodă matematică de a diviza un plan în diverse zone prin unirea mai multor puncte, pentru a structura geometria acțiunii și a crea un alt fel de hartă, în care prezența și mișcarea umană sunt cruciale.

Evenimentul de la Muzeul Hărților este parte a proiectului *SPAȚII VII. București supraREAL* dezvoltat de Asociația AVmotional și co - finanțat de AFCN.

Catalogul tipăriturilor românești vechi

Catalogul este rezultatul a două proiecte culturale inițiate de Asociația MetruCub – resurse pentru cultură, în parteneriat cu Biblioteca Sfântului Sinod și Muzeul Național al Hărților și Cărții Vechi și implementate în a doua parte a anului 2017.

www.tipariturivechi.ro și-a propus să dezvolte o bază de date cu informații despre unitățile bibliografice care constituie opera tipografică românească în general, și cea bucureșteană în special, de la începuturi și până la anul 1830.

În cadrul acestui proiect, la MNHCV au avut loc 3 dezbateri la care au participat specialiști din domeniul istoriei, literaturii și alte domenii conexe.

- ◆ *Lansarea Catalogului on line al tipăriturilor românești vechi. Contribuția unei bibliografii naționale la promovarea patrimoniului scris* (5 octombrie);
- ◆ *Tiparul în spațiul cultural românesc* (19 octombrie)

◆ *Despre carte, tipar și societate în vremea domnitorilor Nicolae și Constantin Mavrocordat (2 noiembrie)*

Proiectele au fost cofinanțate de Primăria Capitalei prin ARCUB - Centrul Cultural al Municipiului București în cadrul programului *București – Oraș participativ* și de Administrația Fondului Cultural Național.

Concert Arts District 100

Cu ocazia lansării celui de-al treilea sezon al manifestului cultural **Arts District 100**, la MNHCV a avut loc pe data de 17 octombrie concertul *ICon Arts Ensemble* dedicat memoriei eroilor din Primul Război Mondial. Proiectul a fost inițiat de *Uniunea de Creație Interpretativă a Muzicienilor din România (UCIMR)* pentru a readuce în atenția publică spații de patrimoniu din România prin intermediul muzicii clasice.

La invitația UCIMR, compozitori din toată lumea au compus 8 lucrări noi pornind de la imaginea Monumentelor Eroilor din România, la 100 de ani de la momentul istoric al Marii Uniri. Concertul susținut de *ICon Arts Ensemble* cuprins 3 lucrări în primă audiție absolută, create pentru acest proiect.

Vă invităm la un ceai! Întâlnire cu comunitatea la MNHCV

Pentru a cunoaște cât mai bine publicul, echipa muzeului a invitat comunitatea din zonă la un eveniment special, derulat pe data de 17 noiembrie. Am aflat amintiri despre muzeu, tipurile de activități pe care publicul își dorește să le regăsească în oferta culturală a muzeului, în ce proiecte sunt dispuși să se implice. Evenimentul a reprezentat o premieră pentru lumea muzeală din București și a fost foarte bine primit de comunitate, care s-a dovedit interesată să sprijine activitățile noastre.

Multimedia

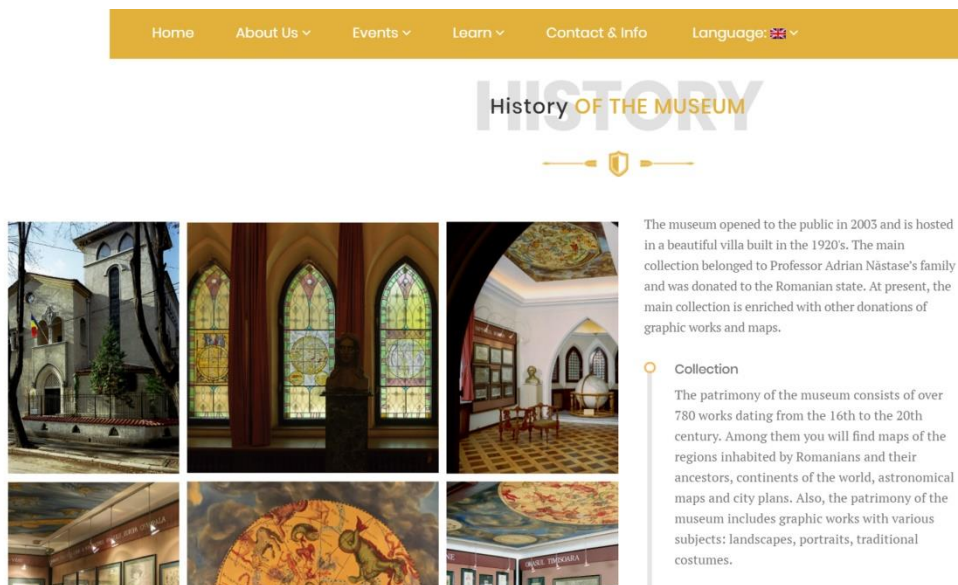
● **Naționalismul online**

Proiectul a fost realizat de Rețeaua Națională a Muzeelor din România și a ne-a oferit ocazia de a prezenta online un scurt film de prezentare pentru una dintre hărțile vedetă ale muzeului: **Harta**

școlastică a Daciei și României Mari. Filmul este disponibil pe site-ul muzeului și pe canalul YouTube. Proiectul a fost co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național.

- **Noul website MNHCV**

În luna noiembrie 2017, a fost lansat noul site al muzeului, bilingv – limba română și engleză - cu informații actualizate despre expoziții, evenimente și programe pentru toate categoriile de public, cu o grafică prietenoasă și cu arhiva evenimentelor din ultimul an.

- **Aplicația mobilă Muzeul Hărților – Lumea pe hartă**

Aplicația, aflată în curs de realizare la finalul anului 2017 dar urmând a fi lansată în luna ianuarie 2018, va reprezenta o invitație de a descoperi lumea fascinantă a hărților de la Muzeul Național al Hărților și Cărții Vechi și de a explorați hărți ale regiunilor istorice locuite de români din cele mai vechi timpuri. Aplicația va oferi informații despre cartografi celebri, hărți valoroase și va putea acompania și ghida vizita în muzeu.

Aplicația este realizată în urma parteneriatului dintre Muzeul Național al Hărților și Cărții Vechi și Asociația Identitate Culturală Contemporană, grație efortului voluntar al inginerilor software de la Gemini Solutions.

- În luna mai, în colaborare cu UCIMR (Uniunea de Creație a Muzicienilor din România) și televiziunea online Enjoy TV a realizat un film de prezentare a muzeului, însoțit de un concert din seria *Cartografii Sonore*. Proiectul care a făcut posibil acest film se numește Arts District, își propune

punerea în valoare a clădirilor frumoase din București și este disponibil pe siteul muzeului și pe canalul YouTube.

Marketing

- Studiu de cercetare calitativă privind cultura și muzeele și în special Muzeul Național al Hârtiilor și Cărții Vechi realizat de D&D Research la solicitarea muzeului.
- Chestionare adresate vizitatorilor
- Amenajarea unui mic stand cu suveniruri la parterul muzeului
- Colaborare cu *Moara de hârtie* din Comana pentru realizarea de suveniruri ce pot fi achiziționate de la parterul muzeului: reproduceri de hărți din patrimoniul muzeului tipărite pe hârtie manuală, agende, felicitări, toate cu un design inspirat de patrimoniul muzeului

Activitate editorială

În luna iunie a anului 2017, Institutul Cultural Român în colaborare cu MNHCV a lansat albumul ***Descriptio Bessarabiae. Basarabia în cinci secole de cartografie***, cu versiunea engleză ***Descriptio Bessarabiae. Bessarabia in Five Centuries of Cartography***, care a fost lansat la București și la Chișinău.

- ***Descriptio Bessarabiae. Basarabia în cinci secole de cartografie***, editat de Adrian Năstase, Mihai Gribincea și Ovidiu Dumitru, Editura Institutului Cultural Român, București, 2017;

În lucru se află albumul ***Descriptio Transylvaniae***, care va fi lansat în anul 2018.

Comunicări și participări la conferințe și seminarii

- 23 - 24 noiembrie 2017 – prelegerea *We Have (Little) Public – How Do We Increase It?* – Cristina Toma, în cadrul *Conferința de Marketing Cultural*, ediția a patra, tema *Revalorizarea patrimoniului cultural – dezvoltarea de noi audiențe*, realizată de Muzeul Municipiului București și Institutul Național de Cercetare și Formare Culturală.

- 28 - 29 octombrie 2017 – *Conferința Națională a Managerilor Culturali*, ediția a patra, realizată de Institutul Național de Cercetare și Formare Culturală, participant – Cristina Toma.
- 15 - 16 septembrie 2017 - conferința *Museums Meet Museums*, ediția I – *Opening Up the Exhibition*, organizată de Rețeaua Națională a Muzeelor din România – au participat Cristina Toma și Despina Hașegan.

Dezvoltare profesională

Pe parcursul anului 2017 angajații muzeului au participat la următoarele cursuri de dezvoltare profesională:

- 21 octombrie 2017 – Formarea *Fundraiser cultural*, organizat de programul independent Formare Culturală în parteneriat cu Muzeul Municipiului București, participant – Cristina Toma
- 7 octombrie 2017 – Formarea *Comunicator creativ*, organizat de programul independent Formare Culturală în parteneriat cu Muzeul Municipiului București, participant – Raluca Ilie
- 30 septembrie 2017 - Formarea *Facilitator cultural*, organizat de programul independent Formare Culturală în parteneriat cu Muzeul Municipiului București, participant – Ioana Zamfir
- 23 septembrie 2017 – Formarea *Dezvoltator comunitar*, organizat de programul independent Formare Culturală în parteneriat cu Muzeul Municipiului București, participant – Ioana Zamfir
- 11 și 18 septembrie 2017 – Atelierul *Accesibilizarea patrimoniului tipărit pentru publicul larg*, desfășurat la Biblioteca Sfântului Sinod, în cadrul proiectului Catalogul tipăriturilor vechi românești realizat de asociația MetruCub; participant – Ioana Zamfir

Vizitatori de seamă

În anul 2017 muzeul a primit cu plăcere vizita mai multor ambasadori și oameni de cultură:

- ambasadorii Republicilor Belarus, Georgia, Rusia, Moldova, Bulgaria, ai SUA și Japonia au solicitat vizite individuale.
- la evenimentele organizate de muzeu au participat ambasadorii Poloniei, Franța, Vatican, Armenia, Ucraina, Lituania, Irlanda, Portugalia, Croația
- domnul Academician Victor Spinei – vicepreședinte al Academiei Române și domnul Ioan Drăgan – director al Arhivelor Naționale – au vizitat de asemenea individual muzeul.

Parteneri media – Radio France Internationale, Radio România Cultural, Radio Tanăna.

Finanțări și sponsorizări

Muzeul a beneficiat în anul 2017 de o sponsorizare din partea *Asociației Culturale Patrimoniu pentru Viitor* în vederea valorificării eficiente a patrimoniului, respectiv a realizării de panouri explicative și suporta pentru texte de sală.